

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enflasyonun neredeyse her gün yeni bir rekora koştığı, hayat pahalılığının dayanılmaz boyutlara vardığı Türkiye’de yaklaşık 19 milyon öğrenci bu hafta 2022-2023 yılı eğitim-öğretim yılına başlayacak. Asgari ücretle geçinmek zorunda kalan, işsiz ve yoksul milyonlarca velinin olduğu Türkiye’de, bu yoksulluğun eğitim hayatına doğrudan etki ettiğine dair çok sayıda araştırma kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Buna göre her dört çocuktan biri okula aç gitmekte, artan enflasyon ve hayat pahalılığı düşünüldüğünde bu oranın artacağı düşünülmektedir. Bu vahim durumun ivedilikle araştırılması, gerekli tedbirlerin alınması elzem hale gelmiştir. Bu amaçla, Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Meral Danış BEŞTAŞ

Siirt Milletvekili

HDP Grup Başkanvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ

İstanbul Milletvekili

HDP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Beslenme, bedensel ve zihinsel gelişme sürecinin en önemli ve en hızlı döneminde olan çocuklar için bugün ve gelecekte fiziksel ve sosyal açıdan daha iyi ve nitelikli bir yaşam sürdürebilmeleri açısından çok önemlidir. Ancak, World Hunger Education Service (WHES)'in verilerine göre her yıl açlık yüzünden yaklaşık 3,1 milyon çocuk ölmektedir. Benzer şekilde Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) da sadece Nijerya, Somali, Güney Sudan ve Yemen'deki 1,4 milyon çocuğun açlıktan dolayı ölüm riski taşıdığını belirtmektedir. Türkiye'de yapılan araştırmalarda da vahim sonuçlar çıkmaktadır. Derin bir yoksulluğun yaşandığı, halkın yüksek enflasyon altında ayakta durmakta zorlandığı Türkiye'de, yapılan araştırmalara göre yetersiz beslenen, okula aç gitmek zorunda kalan çocukların ve gençlerin sayısında artış olduğu söylenmektedir.

Dengeli ve yeterli beslenmede belirleyici bir faktör olan yoksulluk ile yetersiz beslenme arasında ilişki söz konusudur. Çocuk yoksulluğunu araştıran İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki İstanbul İstatistik Ofisi, 3 bin TL'nin altında hane halkı gelirin sahip aileler arasında yaptığı araştırmada, hanelerin yüzde 44,7'sinde çocukların yeterli beslenme olanaklarına sahip olmadığını ortaya çıkardı. Araştırmada yer alan bir diğer çarpıcı veriye göre ise çocuklar, yoksulluk nedeniyle çalışmak zorunda kalıyor. Hanelerin yüzde 3,7'sinde 15 yaş altındaki çocuklar okul saatleri dışında ücret getiren bir işte çalışmak zorunda kalıyor.

2021 tarihinde Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi tarafından yapılan araştırmalar sonucunda hazırlanan Türkiye'de Okul Çağı Çocuklarında Büyümenin İzlenmesi (TOÇBİ) Araştırma Raporu'nda, özellikle Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı kentlerde kronik açlık sonucu çocuklarda gelişme geriliği yaşandığı ifade edilmiş; okul çağında çocuk ve gençlerde zayıflık ve şişmanlık, demir yetersizliği anemisi, iyot yetersizliği hastalıkları, diğer vitamin ve mineral yetersizlikleri, diş çürükleri, şişmanlığa bağlı kronik hastalıkların sık görüldüğü vurgulanmıştı. Aynı şekilde yoksulluğun en çok çocukları vurduğu; yoksul, dar gelirli ailelerin çocuklarının beslenme çantasına bir kuru ekmek dahi koyamadığı yapılan araştırmalarda bir sonuç olarak çıkmaktadır. Ayrıca yetersiz beslenen ve okula aç gitmek zorunda kalan çocukların travma yaşadıkları, derslerine odaklanamadıkları ve özgüven sorunu yaşadıkları vurgulanmaktadır.

Beslenme hakkı, pek çok uluslararası yasal metinde temel bir insan hakkı olarak tanımlanmakta ve güvence altına alınmaktadır. Beslenme hakkının koşulsuz sağlanması gerektiğini, bunun da devletin öncelikli görevleri arasında yer aldığını belirten uzmanlar, doğru ve yeterli beslenmenin çocuğun temel haklarının başında geldiğini söylemektedir.

Bu yüzden, çocuk yoksulluğunun, çocuk işçiliğinin, okul terklerinin, bölgelerarası ve cinsiyete dayalı eşitsizliklerin çok yüksek olduğu Türkiye'de hem sosyal devlet ilkesinden hareketle hem de taraf olunan uluslararası hukuksal düzenlemelerin, anayasanın ve eğitimin eşitlik ve hak ilkesi gereği sabah ve öğlen öğünlerinin devlet tarafından ücretsiz sağlanması gerekmektedir.

Okula aç gitmek zorunda kalan öğrenciler başta olmak üzere tüm öğrencilerin yetersiz beslenme sonucu yaşadığı sorunların araştırılması, sorunlara kalıcı çözümler bulunması elzem hale gelmiştir. Meclis'in ivedilikle bu sorumluluğu alması ve soruna kalıcı çözüm önerileri getirmesi son derece önemli ve yerinde olacaktır.